

Snijden of lijden?

dilemma's in de biomedische
wetenschappen

Studium Generale

Universiteit Leiden

Rathenau
instituut

Snijden of lijden?

dilemma's in de biomedische wetenschappen

De afgelopen decennia hebben zich baanbrekende ontwikkelingen voorgedaan in de biomedische wetenschappen. In opkomst zijn pillen om gedrag te beïnvloeden, ingrepen om traumatische herinneringen te wissen en biosensors om altijd en overal onze gezondheid in de gaten te houden.

Door deze nieuwe ontwikkelingen zijn we in staat langer en gezonder te leven. Toch zijn de biomedische wetenschappen - helaas - niet zonder meer dé oplossing van al onze gezondheidsproblemen; ze creëren ook weer nieuwe problemen. Kunnen farmaceuten bijvoorbeeld medicijnen testen op gezonde kinderen? Willen we nare herinneringen voorgoed laten verwijderen? Kan ongezond gedrag worden bestraft? Als u de serie bijeenkomsten 'Snijden of lijden? Dilemma's in de biomedische wetenschappen' bijwoont, kent u de mogelijkheden inclusief de ethische dilemma's en kunt u wellicht een betere keuze maken tussen biomedisch 'snijden' of toch maar ouderwets lijden.

De serie, die Studium Generale Leiden in samenwerking met het Rathenau Instituut organiseert, begint met een lezing over de nieuwste biomedische trends, gevolgd door drie debatten over specifieke dilemma's in de biomedische wetenschappen. Tot slot is er een lezing over de handvatten die de medische ethiek kan bieden om met de behandelde dilemma's om te gaan.

maandag 18 september 2006 - l e z i n g
Nieuwe trends in de biomedische wetenschappen

Is het leven er door de recente ontwikkelingen in de biowetenschappen beter op geworden, of juist niet? Zijn de verwachtingen van burgers door al deze nieuwe ontwikkelingen niet overspannen geraakt en verwachten ze domweg te veel van biomedische wetenschappen?

spreker: Heleen Dupuis, emeritus hoogleraar medische ethiek aan de Universiteit Leiden en lid van de Eerste Kamer voor de VVD.

tijd: 20.30-22.00 uur, zaal 028.

maandag 25 september - d e b a t
Kinderen voor kinderen?
Over medicijnontwikkeling voor kinderen

Gezocht: proefpersonen onder de vijf jaar, niet rokend. Grote kans dat deze advertentie binnenkort paginagroot is te vinden in de landelijke dagbladen. Noodzakelijk, omdat er nauwelijks medicijnen bestaan die op

maat zijn ontwikkeld voor kinderen. Om die reden gebruiken kinderartsen vaak medicijnen voor volwassenen en schatten ze in welke dosis geschikt is voor de kleine patiënt. Soms met dramatische gevolgen, variërend van ernstige bijwerkingen tot de dood.

Dit vraagt om een oplossing, maar de ontwikkeling van betrouwbare kindermedicijnen ligt gevoelig. Om goed te kunnen testen, zijn namelijk kinderen nodig als proefkonijn. Hoe staan betrokken partijen zoals de farmaceutische industrie hier tegenover? Willen kinderen zichzelf opgeven voor experimenten met medicijnen? Zijn ouders bereid hun kinderen beschikbaar te stellen voor de wetenschap? Eventueel tegen een vergoeding? Wat is de gezondheid van kinderen ons waard? Dit debat wil een discussie voeren tussen een moderne kinderarts, een vertegenwoordiger uit de farmaceutische industrie en het publiek.

sprekers: Gerard van Leijenhorst, arts en medical director Merck Sharp & Dohme. Martin Offringa, kinderarts van het Emma Kinderziekenhuis AMC. Justine Pardoën, redacteur van Ouders Online.

voorzitter: André Krom, projectmedewerker Rathenau Instituut.

tijd: 20.30-22.00 uur, zaal 028.

maandag 9 oktober - d e b a t

Quick fixes en slow healings **De voors en tegens van de nieuwste neurotechnieken**

De futuristische beelden uit films als *Eternal sunshine of the spotless mind* en *Minority*

report zullen binnenkort realiteit zijn. Met een medische ingreep of een medicijn is het straks mogelijk om snel nare herinneringen weg te halen of crimineel gedrag te voorstellen.

De huidige hersenwetenschappers kunnen steeds beter zien hoe het brein werkt. Zo ontstaan nieuwe mogelijkheden om snel in het brein in te grijpen, menselijk gedrag te corrigeren en ongewenste emoties te verwijderen.

Stel dat de patiënt kan kiezen tussen een *quick fix* of langzamere psychotherapie, kiest hij dan per definitie niet voor de snelste oplossing? Of kunnen we beter inzetten op het natuurlijke vermogen van hersenen om zichzelf te herstellen? Heeft lijden een functie? *Snelle* hersenwetenschappers gaan in gesprek met *langzame* psychologen en het publiek.

Over de sprekers wordt u nog nader geïnformeerd.

voorzitter: Jan Staman, directeur Rathenau Instituut.

tijd: 18.45-20.15 uur, zaal 011.

maandag 16 oktober - d e b a t

Dikke bult, eigen schuld? **Over slimme technologie en eigen verantwoordelijkheid**

Zelf je suikerspiegel meten en doormailen naar je huisarts? Als hartpatiënt online een specialist kunnen raadplegen en zo advies krijgen over de dagelijkse beweging? In toenemende mate stelt slimme zorgtechnologie ons in staat om zelf onze gezondheid in de gaten te houden. We weten zo steeds beter wat we moeten doen om gezond te

blijven of niet zieker te worden dan we al zijn. Ook kunnen professionals steeds meer op afstand meekijken en toezicht houden. Maar wie beslist eigenlijk over jouw gezondheid nu medische gegevens steeds transparanter worden? Jijzelf, de arts, of andere partijen? En als je weet wat je moet doen om gezond te blijven, mag ongezond gedrag dan worden bestraft? Praat verder over de voor- en nadelen van slimme technologie in dit medisch-ethische debat!

sprekers: Floor Rikken, hoofd afdeling innovatie, College voor Zorgverzekeringen. Jelle van der Weijde, business development manager, Philips Medical Systems.

voorzitter: Andre Krom, projectmedewerker Rathenau Instituut.

tijd: 18.45-20.15 uur, zaal 011.

maandag 23 oktober - l e z i n g

De betekenis van medische ethiek voor de biomedische wetenschappen

Tijdens de voorgaande bijeenkomsten is gedebatteerd over drie dilemma's die het gevolg zijn van baanbrekende ontwikkelingen in de biomedische wetenschappen.

Welke problemen zijn er door de ontwikkelingen van de afgelopen jaren opgelost en welke zijn er juist bij gekomen? Welke rol kan de medische ethiek spelen bij het oplossen van dilemma's in de biomedische wetenschappen?

spreker: Dick Engberts, hoogleraar medische ethiek LUMC Leiden.

tijd: 18.45-20.15 uur, zaal 011.

Informatie

Locatie: Lipsiusgebouw, Cleveringaplaats 1, Leiden

Let op: de aanvangstijden en zalen verschillen per avond.

Toegang: gratis toegang, iedereen is welkom!

Meer informatie:

www.studiumgenerale.leidenuniv.nl en

www.rathenau.nl

De reeks bijeenkomsten 'Snijden of lijden? Dilemma's in de biomedische wetenschappen' is een gezamenlijk project van Studium Generale Leiden en het Rathenau Instituut.